

[Statsministeren]

denne sag drejer sig om: det er Sydafrika, der skal isoleres, det er ikke Danmark.

Kelm-Hansen (S):

Jeg har naturligvis forståelse for de vanskeligheder, statsministeren må have, når han i dag skal overtage ordførerskabet på regeringens vegne i denne specielle sag. Men der er et par ting, som jeg ikke rigtig forstår i statsministerens fremstilling. Statsministeren siger således under henvisning til de få områder i forslaget, som adskiller sig fra det, regeringen oprindelig kom med, at det måske kunne have været accepteret som led i et bredere forlig. Jeg levede faktisk i den vildfarelse, at der var etableret et bredt forlig, og jeg var i den lidt besynderlige situation, at jeg i den socialdemokratiske folketingsgruppe forelagde dette brede forlig og fik det godtaget, og jeg mener også at vide, at man i de andre folketingsgrupper tilsvarende har fået forelagt disse forslag. Men så skete der altså noget et andet sted, og det er naturligvis det politiske spil, som man må acceptere, men det havde måske nok været rimeligt, at vi så havde fået en forklaring her i dag. Nu må vi altså nøjes med at tage forklaringen sådan lidt indirekte, idet CD jo ikke har formået at gå på talerstolen her i dag, og det er da ganske klart, at det er dér, vi har årsagen til, at dette forlig til syvende og sidst ikke blev indgået.

Jeg synes ikke, der er grund til at tærse megen langhalm på den del af det. Det afgørende er rent faktisk, at vi, der har stået i forhandlingerne, har registreret en meget stor overensstemmelse i synspunkterne på dette område en overensstemmelse, som også indebærer, at vi ikke kommer i den situation, som statsministeren var inde på her til sidst, nemlig at Danmark skulle komme ud i en uønsket isolation. Danmark er i spidsen i dette arbejde; det har vi været længe, og det har i øvrigt også være regeringens ønske, at vi skulle være det. Jeg er ikke i tvivl om, at det forslag, som vi får gennemført her i dag, helt klart vil inspirere andre lande til at vedtage tilsvarende sanktioner mod Sydafrika, sådan at det endelige resultat inden for en overskuelig fremtid må blive den isolation af det racistiske styre, som statsministeren også er enig i, og som til syvende og sidst vil skaf-

fe rimelige forhold i Den sydafrikanske Republik.

Riishøj (SF):

Jeg har også nogle få kommentarer til statsministerens svar. Jeg vil gerne bekræfte, at også jeg har den opfattelse, at Danmark i FN har gjort et godt stykke arbejde i Sydafrikasanktionsspørgsmålet. Jeg har ikke informationer om, at vi på nogen måde har udhulet arbejdet; tværtimod har vi arbejdet aktivt for at få flest mulige lande med på sanktioner – et meget vanskeligt arbejde. Det, der kalder mig herop, er snarere påstanden om, at Danmark indtil nu specielt har været i spidsen. Det har vi nok i en hel del af vores lovgivning, men når det gælder udviklingen i handelstallene sammenlignet med de andre nordiske lande, har vi nok ikke så voldsomt meget at prale med; i de seneste år har der jo været et voldsomt opsving både i importen og i eksporten.

Jeg ved, at Finland, som indtil nu måske ikke har haft nogen voldsom streng lovgivning, til gengæld har sagt, at de har en ekstrem lille samhandel. De har valgt at basere deres import af kul fra andre lande end Sydafrika, og de har nu også gennemført en investeringslovgivning og en lovgivning i øvrigt f.eks. i ANC-sagen, som er mere vidtgående eller i hvert fald lige så vidtgående som den danske. Man skal således nok skelne imellem, hvor meget vi handler med Sydafrika, og om vi har en god lovgivning. Hvad angår lovgivningen indtil nu, har vi haft en ganske fremtrædende plads; men hvad angår den faktiske samhandel med Sydafrika, har vi altså ikke haft noget at prale af, hvilket i høj grad skyldes vores kulimport, som har været et dybt sår i vores samhandel. Vi er også det eneste nordiske land, der virkelig importerer kul. Svenskerne importerer minimale mængder, finnerne gør det ikke, og nordmændene gør det heller ikke. Det er også klart, at den energimæssige situation i de nordiske lande er forskellig. Vi kan altså ikke, når det gælder handelstallene, sige, at vi har været særlig langt fremme.

Men efter vedtagelsen af dette forslag, og sådan som jeg også har set det i politiske signaler fra det radikale venstre, når det gælder samhandelen, fortolkningen af dette beslutningsforslag, er der basis for, at vi går et